

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Grondwettelijk Hof rolnummer 7401: prejudiciële vragen over artikel 8 van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesithherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen, gesteld door de Nederlandstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel

Samenvatting

Deze mededeling betreft een kennisgeving aan de Vlaamse Regering van prejudiciële vragen aan het Grondwettelijk Hof over artikel 8 van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesithherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen, gesteld door de Nederlandstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, en van de beslissing om tussen te komen in deze procedure met rolnummer 7401.

Bijlage: kennisgeving van 24 juni 2020 van de griffie van het Grondwettelijk Hof

1. Voorafgaand

Door de griffier van het Grondwettelijk Hof werd aan de heer minister-president van de Vlaamse Regering bij aangetekende brief van 24 juni 2020 kennis gegeven van de prejudiciële vragen over artikel 8 van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesithherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen (verder: de wet van 29 april 1999), gesteld door de Nederlandstalige Rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Door de griffier werd in deze brief meegedeeld dat de Vlaamse Regering over een termijn van vijfenveertig dagen beschikt vanaf de ontvangst van de brief, om eventueel – bij ter post aangetekende zending – een memorie in te dienen betreffende de zaak met rolnummer 7401. De griffier gaf eveneens kennis van een termijnverlenging: in casu verstrijkt de termijn op vrijdag 11 september 2020.

De griffier van het Grondwettelijk Hof gaf mij ook rechtstreeks, op dezelfde wijze, kennis van deze prejudiciële vraagstelling, aangezien de Vlaamse Gemeenschap (vertegenwoordigd door de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding namens de Vlaamse Regering) betrokken is in het bodemgeschil als verwerende partij (zie verder).

2. Tussenkomsst van de Vlaamse Regering bij het Grondwettelijk Hof

Gelet op de brief van de griffier bij het Grondwettelijk Hof rijst de vraag of de Vlaamse Regering er belang bij heeft om in de hangende procedure tussen te komen.

In uitvoering van omzendbrief VR 2009/23 van 16 januari 2009 betreffende het Grondwettelijk Hof beslis ik om tussen te komen in deze procedure bij het Grondwettelijk Hof, en wel om de volgende redenen:

2.1. Samenvatting van de zaak

Relevante regelgeving

De wet van 29 april 1999 en het Koninklijk Besluit van 26 maart 2014 betreffende de uitoefening van de homeopathie (verder: KB Homeopathie)

De wet van 29 april 1999 bepaalt het kader voor de niet-conventionele praktijken. In deze wet worden vier van deze praktijken uitdrukkelijk vernoemd, waaronder de homeopathie. Dit wettelijke kader vereist nadere invulling, hetgeen ondermeer gebeurde met het KB Homeopathie.

De regeling voorziet in een systeem van globale registratie van een niet-conventionele praktijk, bv. de praktijk homeopathie, en een individuele registratie van de beoefenaar van zo'n praktijk, bv. de homeopaat. Het is dit laatste dat het voorwerp uitmaakt van het bodemgeschil.

Artikel 8 van de wet van 29 april 1999, dat voorwerp uitmaakt van de prejudiciële vragen, bepaalt ondermeer de verplichting tot individuele registratie als homeopaat alvorens de homeopathie te mogen beoefenen of handelingen te mogen stellen die tot de homeopathie behoren.

Artikelen 4 en 8 van het KB Homeopathie, die ook aan bod komen in de prejudiciële vragen, handelen ondermeer over de voorwaarden waaraan de opleiding homeopathie moet voldoen.

Artikel 5, §1, 1, 7°, a) Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der Instellingen (verder: BWHI)

Overeenkomstig artikel 128 van de Grondwet zijn de Gemeenschappen bevoegd voor de persoonsgebonden aangelegenheden. Wat hieronder dient te worden begrepen, wordt bepaald in artikel 5 BWHI.

Specifiek met betrekking tot het bodemgeschil, en de prejudiciële vraagstelling, is artikel 5, §1, 1, 7°, a) relevant:

"De persoonsgebonden aangelegenheden bedoeld in artikel 128, §1 van de Grondwet, zijn:

1. Wat het gezondheidsbeleid betreft:

(...)

7° wat betreft de gezondheidszorgberoepen:

a) hun erkenning met naleving van de door de federale overheid bepaalde erkenningsvoorwaarden;

(...)"

Bodemgeschil

Eiseres in het bodemgeschil is Unio Homeopathica Belgica, de nationale beroepsvereniging van Homeopathische Geneesheren, Dierenartsen en Tandartsen.

Vooraleer een gerechtelijke procedure op te starten, richtte eiseres zich tot de Vlaamse Gemeenschap met een brief waarin zij de niet-uitvoering van de wet van 29 april 1999 aan de kaak

stelde. Eiseres wees erop dat sinds 1 juli 2014, in uitvoering van de zesde Staatshervorming, de registratie van homeopaten een persoonsgebonden aangelegenheid is die tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen behoort, maar dat de Vlaamse Gemeenschap geen enkele beslissing over de ingediende aanvragen tot individuele registratie als homeopaat had genomen, dat de kamer homeopathie, die adviezen moet verstrekken over die aanvragen, al in jaren niet meer was bijeen geroepen en dat de toepassing van het KB homeopathie werd verhinderd door het gebrek aan een standaard aanvraagformulier en de goedkeuring van de opleiding door de kamer homeopathie. Het Agentschap Zorg en Gezondheid antwoordde dat de vraag van eiseres een federale bevoegdheid betreft aangezien de bevoegdheidsoverdracht restrictief moet worden geïnterpreteerd en enkel de "erkenning van gezondheidszorgberoepen" betreft. De registratie van homeopaten kan niet als een erkenning van een gezondheidszorgberoep worden beschouwd en is een bevoegdheid van de Federale overheid gebleven.

Na een schrijven betreffende deze problematiek aan de Belgische Staat, ontving eiseres een antwoord waarin werd gesteld dat de registratie van homeopaten behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen.

Eiseres dagvaardde enige tijd later de Vlaamse Gemeenschap, eerste verweerster, en ondergeschikt de Belgische Staat, tweede verwerder (in gedwongen tussenkomst), om concrete uitvoeringsmaatregelen af te dwingen, opdat het systeem van individuele registratie als homeopaat doorgang kan vinden. Dit is het bodemgeschil.

Verschillende middelen van de partijen brengen een discussie teweeg over de bevoegdheidsverdeling.

De Vlaamse gemeenschap betwist dat zij bevoegd is voor de individuele registratie van homeopaten. Haar stelling is dat dit een federale bevoegdheid is gebleven, aangezien de Bijzondere wetgever enkel de bevoegdheid inzake de *erkenning van gezondheidszorgberoepen* heeft overgedragen aan de Gemeenschappen. De bevoegdheden van de gemeenschappen zijn toegewezen bevoegdheden, terwijl de Federale overheid beschikt over een residuaire bevoegdheid. Het exclusiviteitsbeginsel geldt inzake de bevoegdheidsverdeling. Heruit vloeit, volgens de Vlaamse Gemeenschap, voort dat de toegewezen bevoegdheden strikt moeten worden geïnterpreteerd en dat dit in deze des te meer het geval is, nu artikel 5, §1 BWHI "zeer precies en duidelijk limitatief" de elementen inzake het gezondheidsbeleid opsomt die onder de bevoegdheden van de Gemeenschappen vallen. De Vlaamse Gemeenschap is niet bevoegd voor de registratie van homeopaten aangezien homeopathie geen 'gezondheidszorgberoep' is, zoals bedoeld in artikel 5 van de BWHI en, indien homeopathie toch als een gezondheidszorgberoep moet worden beschouwd, is zij nog steeds niet bevoegd aangezien de 'registratie' in de wet van 29 april 1999 niet kan worden beschouwd als een 'erkenning', zoals bedoeld in artikel 5 BWHI.

De Unio Homeopathica Belgica en de Belgische staat stellen echter dat het om een overgedragen bevoegdheid gaat en er een overdracht van een homogeen bevoegdheidspakket inzake erkenningen gebeurde naar de Gemeenschappen, dat ook de individuele registratie van homeopaten bevat. Ook inzake de bevoegdheid over de (nadere invulling van) de opleiding homeopathie, verschillen de Vlaamse Gemeenschap enerzijds en de Unio Homeopathica Belgica en de Belgische Staat anderzijds van mening.

De eiseres en de verwerende partijen menen, in ondergeschikte orde, dat er prejudiciële vragen moeten gesteld worden aan het Grondwettelijk Hof inzake de aangevoerde bevoegdheidskwesties.

De rechtbank heeft geoordeeld dat deze discussie over de bevoegdheidsverdeling noodzakelijkerwijze moet worden beslecht voorafgaand aan de behandeling van de vorderingen van eiseres, en heeft beslist om het Grondwettelijk Hof prejudicieel te bevragen over de Grondwetsconforme interpretatie van de wet van 29 april 1999.

2.2. Prejudiciële vragen

De prejudiciële vragen luiden als volgt:

- *“1. Schendt artikel 8 van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen, artikel 5, §1, 1, 7°, a) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, in een lezing dat:

 - o de Gemeenschappen bevoegd zijn voor de in artikel 8 van voormelde wet van 29 april 1999 bedoelde registratie van homeopaten;
 - o de Federale overheid bevoegd is voor de in artikel 8 van voormelde wet van 29 april 1999 bedoelde registratie van homeopaten?*
- *2. Schendt artikel 8 van de wet van 29 april 1999 betreffende de niet-conventionele praktijken inzake de geneeskunde, de artsenijsbereidkunde, de kinesitherapie, de verpleegkunde en de paramedische beroepen, artikel 5, §1, 1, 7°, a) van de bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen in de interpretatie dat:

 - o de Gemeenschappen bevoegd zijn inzake de invulling van de opleiding zoals bedoeld in de artikelen 4 en 8 van het Koninklijk Besluit van 26 maart 2014 betreffende de uitoefening van de homeopathie, en om daartoe de betrokken Kamer zoals bedoeld in artikel 2, §3 van de wet van 29 april 1999, samen te roepen?;
 - o de Federale overheid bevoegd is inzake de invulling van de opleiding zoals bedoeld in de artikelen 4 en 8 van het Koninklijk Besluit van 26 maart 2014 betreffende de uitoefening van de homeopathie, en om daartoe de betrokken Kamer zoals bedoeld in artikel 2, §3 van de wet van 29 april 1999, samen te roepen?”*

2.3. Motivatie om tussen te komen

De prejudiciële vragen hebben betrekking op een mogelijke schending van de bevoegdheidsverdelende regels. Het Grondwettelijk Hof zal zich uitspreken over de vraag of de Gemeenschappen, respectievelijk de Federale overheid bevoegd zijn voor de in artikel 8 van de wet van 29 april 1999 bedoelde registratie van homeopaten en inzake de invulling van de opleiding zoals bedoeld in de artikelen 4 en 8 van het Koninklijk Besluit van 26 maart 2014 betreffende de uitoefening van de homeopathie, en om daartoe de betrokken Kamer zoals bedoeld in artikel 2, §3 van de wet van 29 april 1999, samen te roepen.

De Vlaamse Regering heeft er alle belang bij om tussen te komen in deze zaak en haar standpunten inzake de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap voor het Grondwettelijk Hof te verdedigen.

De Vlaamse Gemeenschap (vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering), als betrokken partij in het bodemgeschil, en de Vlaamse Regering als zodanig, als belanghebbende partij, kunnen in één memorie optreden. Er zal dan ook maar één advocaat worden aangesteld.

3. Voorstel aan de Vlaamse Regering

De Vlaamse Regering neemt akte van deze mededeling en stemt daardoor in met de beslissing om tussen te komen in de voormelde procedure voor het Grondwettelijk Hof.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE